

Přes Mount Everest až na Antarktidu

Když lékař **Vladimír Nosek** došel na nejvyšší horu Antarktidy, měl už za sebou téměř čtvrtstoletí horolezeckých výstupů a cenných zkušeností – vždyť předtím zdolal nejvyšší vrcholy všech ostatních kontinentů.

Z vrcholu hory vypadají každodenní problémy nicotně. Ledový vítr jako by odvál všechny starosti a stres.

S prvními horolezeckými fídlátky se Vladimír Nosek seznámil jako holobradý medik. V době, kdy nastoupil do prvního ročníku fakulty všeobecného lékařství a poprvé se vydal na buližníkové cesty do pražské Šárky, se ještě při lezení používaly prsní úvazky. Všem padajícím začátečníkům se zarývaly pod ramena, kde zanechávaly dobře vybarvené modřiny. Také horolezecké karabiny tehdy byly obrovské a těžké...

Nicméně i s tak bizarními startovními podmínkami se dá horám propadnout. Doktor Nosek vzpomíná na všechny stěny, které během let zlezl: nacházely se stále dál a dál od Prahy a byly víc a víc náročné. Ale psala se osmdesátá léta a z Československé socialistické republiky se rozhodně nedalo vycestovat do Alp. Pro horolezce to naštěstí nebylo tak tragické – na východě se otevíraly krásné terény Kavkazu, Pamíru a Ťan-šanu. Vladimír Nosek tyto končiny navštívil několikrát. Přiznává, že se do nich zamiloval.

Horolezecké mládí v Asii

Prostředky, jak se k horám dostat, se postupem času nemálo mění. V éře pasů s biometrickými údaji zní vyprávění doktora Noska jako ze sbírky povídek barona Prášila. Horolezci z oddílu HO Medicína Praha se v roce 1984 při přestupu hranic prokazovali jen úředně ověřenou kopií pasu. Kolky s obrovským notářským razítkem působily na všechny úředníky dost omračujícím dojmem, aby s nimi horolezci mohli projít, kam jen si přáli. „Škola, kterou nám tehdy dala střední Asie, byla opravdu neocenitelná. Naučili jsme se pohybu po ledovcích, lezli jsme velké stěny, setkali jsme se s výškovou nemocí a jejími záležitostmi, naučili jsme se expediční taktice.“

Pamír byl vskutku dobrý trenážér na pozdější výpady do Himálají. Kdyby byly tenkrát otevřeny hranice na západ a horolezci se mohli vydávat spíš do Alp, na tak dobré tréninkové podmínky by nenatrefili. „Osmdesátá léta představovala zlatou dobu české-

Osmdesátá léta byla *zlatými časy* českého horolezectví

ho horolezectví. Bylo to hobby, do kterého komunisté nemohli příliš zasahovat. Vrcholoví horolezci, kteří se pohybují v extrémních podmínkách, jsou navíc lidé inteligentní a uvážliví a mají své hodnoty a priority setříděné způsobem, který byl pro komunistické uvažování nedostupný. „Období následující po roce 1989 ale odvedlo spoustu horolezců od jejich záliby směrem k podnikání a budování kariéry.“

Hory vystupují z pevného ledu jako u nás Krkonoše z mraků

Stan se musí postavit i v případě, že chcete vařit jen polévku

Naučili jsme se *pohybu po ledovcích*, lezli jsme velké stěny, poznali výškovou nemoc...

Led je absolutně čistý, z jeho hlubin vychází *modravé světlo*

Pocit pustoty znásobuje i všeobjímající ticho

Trhliny jsou místy nesmírně hluboké

Sbírka pokořených vrcholů

Nápad zdolat *Seven Summits* – sedm nejvyšších vrcholů všech kontinentů – se zrodil, když Vladimír Nosek překonal čtvrtý z nich. Tento výkon sám hodnotí skromně jako zajímavou osobní zkušenost. „V kontextu světového lezení to není nic zvláštního. Vrcholy se obvykle překonávají základní cestou. Mount Kosciuzsko, nejvyšší hora Austrálie, má například jen 2228 metrů nad mořem. Elbrus, nevyšší hora Evropy, je estetický a velmi půvabný krtinec, na který jsme vždycky z okolních stěn shlíželi trochu s despektem. Okolní nižší vrcholy jsou horolezecky daleko náročnější.“ Dva zážitky z této sbírky nicméně vyčnívají. Překvapivě mezi ně nepatří nejvyšší hora světa Mount Everest. Finančně, logisticky a „přírodně“ bylo nejobtížnější pokořit vrcholy na Papue Nové Guinee a na Antarkidě.

Na Papuu se Vladimír Nosek vydal zrovna v době, kdy byl region zmítán vojenskými nepokoji a kdy výstup na Carstenszovu pyramidu byl velmi nebezpečný. „Prales je místo, kam už se asi nevrátím, jeho nástrahy mi nejsou vlastní,“ konstatuje. Ochráncem expedice byl tenkrát Rudolf Švaříček, velký znalec tamějších poměrů, který navzdory choulostivé situaci dokázal sehnat potřebná povolení, uplatit nebezpečnou mafii, zajistit vojenský doprovod, sehnat letadlo a přesvědčit nosiče, aby výpravě pomohli, což není nijak jednoduché v podmínkách, kde lidé vůbec nepřemýšlejí o zítřejším dni. Pochopit pětidenní angažmá je pro nosiče prakticky nepřekonatelný problém.

Ledovou krajinu mám raději než deštný praes

Není nic krásnějšího než chlad a ticho

Vladimír Nosek je skutečně jak stvořený pro mrazivé oblasti. Nejvíce ho fascinuje chladná tundra. A možná i proto jako by si Antarktidu – jakési splnění dávného dětského snu – nechával na konec. „V mládí byly cestopisy z obou pólů mou nejoblíbenější četbou a mým největším idolem byl polární badatel sir Ernest Henry Shackleton. Chtěl jsem si tedy Antarktidu užít, ne jen přiletět do základního tábora pod Mount Vinson, vylézt nahoru a zase se vrátit, jak se to provozuje komerčním způsobem.“ Letecká společnost tvrdě třímající dopravní monopol na Antarktidu se honosí tím, že dražší letenky jsou už jenom do vesmíru. Doktor Nosek měl štěstí, že ho oslovil polárník Petr Valušák, jemuž se předtím rozpadl tým plánované expedice.

Jejich přechod Antarktidy čítal na 400 kilometrů. Trasa vedla místy, kde ještě nikdy nepočínala lidská noha. Antarktický ledovec má místy výšku respektive hloubku 4800 metrů a jeho hmota se neustále tlačí mezi horami, které z něj vykukují podobně jako v České republice vrcholky některých kopců z inverzí zalité krajiny. Nikde není ani živáčka, nežije tu žádný hmyz, nejsou tu žádní ptáci. Led je absolutně čistý, když se do něj zapíchne cepín, vychází z něj neuvěřitelné modré světlo. A nad tím vším se vznáší absolutní ticho, poletuje bělostný sníh, jen chvílemi je slyšet hvízdání větru...

Kdo prožije chvíle takového vytržení, dokáže pak snadno obhájit svému zaměstnavateli, že u něho nemůže dojít k syndromu vyhoření. Vedení nemocnice má navíc pro aktivitu Vladimíra Noska pochopení, vždy se zatím dokázali domluvit. Pokořování hor je totiž i výborný doplněk jeho práce: „Když se vrátím z expedice, kde člověk bojuje doslova o holý život, vnímám se zostřenou radostí všechny pozemské drobnosti, vážím si jich: obědy v kantýně mi nepřipadají nedobré, řeší se mi snadno všechny malicherné problémy. Na expedicích má člověk čas o sobě hodně přemýšlet, vybalancovat si myšlenky. To je výborné palivo, které mě žene, abych se věcem věnoval naplno.“ A kam Vladimír Nosek zamíří příště? Jeho touhou je podívat se na Arktidu, na Zemi Františka Josefa. ■

Když teplota stoupla na minus dvacet, umyli jsme se

MUDr. Vladimír Nosek (*1963)

- Vystudoval Fakultu všeobecného lékařství UK v Praze. Od roku 1989 pracuje v Nemocnici Jablonec nad Nisou, kde je v současné době primářem Gastroenterologického oddělení. Specializuje se na terapeutickou endoskopii a intervenční endoskopii.
- Horolezectvím se zabývá od roku 1981. Má za sebou množství zimních průstupů severními stěnami Vysokých Tater, letní i zimní výstupy v Západních Alpách a na Kavkaze, sedmkrát stál na sedmišícových vrcholech Pamíru a Ťan-šanu, v roce 1989 vystoupil na Mt. Everest bez použití kyslíkových lahví, v roce 2006 završil výstupy na nejvyšší vrcholy všech světadílů – korunu planety.